JULKISASIAMIEHEN RATKAISUEHDOTUS
SIEGBERT ALBER
25 päivänä lokakuuta 2001 [1]

1. Euroopan yhteisöjen komission kanne koskee palvelujen tarjoamisen vapauden toteuttamista meriliikenteessä. Euroopan yhteisöjen komissio asettaa kyseenalaiseksi satamamaksut, joita kannetaan Triesten, Napolin ja Genovan satamissa matkustajista, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista tai ovat matkalla muihin jäsenvaltioihin. Näitä maksuja ei kanneta Italian rajojen sisäpuolella matkustavista.

2. Palvelujen tarjoamisen vapauden periaatteen soveltamisesta jäsenvaltioiden väliseen meriliikenteeseen sekä jäsenvaltioiden ja kolmansien maiden väliseen meriliikenteeseen 22 päivänä joulukuuta 1986 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4055/86 (jäljempänä asetus N:o 4055/86) [2] 1 artiklan mukaan palvelujen tarjoamisen vapaus otetaan käyttöön meriliikenteessä 1.1.1987 lähtien. Tämän asetuksen perusteella sovelletaan kaikkia EY:n perustamissopimuksen määräyksiä palvelujen vapaasta liikkuvuudesta jäsenvaltioiden välisessä meriliikenteessä. [3] Kun pyrkimyksenä on yhtenäismarkkinoiden toteuttaminen, näiden markkinoiden tavoitteiden saavuttamiseksi myös kaikkien sellaisten kansallisten säännöstöjen soveltaminen, joiden vaikutuksesta jäsenvaltioiden välinen palvelujen tarjoaminen muodostuu vaikeammaksi kuin puhtaasti jäsenvaltioiden sisäinen palvelujen tarjoaminen, on ristiriidassa kyseisen vapauden kanssa. [4] Kuten yhteisöjen tuomioistuin on asiassa komissio vastaan Ranskan tasavalta 5.10.1994 antamassaan tuomiossa ratkaissut, erilaisten satamamaksujen kantaminen sen mukaan, kuljetetaanko matkustaja kyseisen jäsenvaltion kotimaiseen satamaan vai toisen jäsenvaltion satamaan, on meriliikennepalvelujen vapauden rajoitus, jota ei voida perustella.

3. Italian laissa nro 82/63 [5] määrätään maksun kantamisesta Genovan, Napolin ja Triesten satamissa niistä kauttamatkustajista, jotka matkustavat muista Euroopan unionin jäsenvaltioista tai kolmansista valtioista. Italian lain nro 255/91 [6] 7 §:n mukaan tämä maksu on 400—6 000 Italian liiraa. Tätä maksua ei kanneta lain nro 82/63 32 §:n d kohdan mukaan Italian sisäisistä merimatkoista. Tämä poikkeus on voimassa 30.12.1997 annetun asetuksen (decreto-legge) nro 457/97 antamisen jälkeen, joka muutettiin 27.2.1998 [7] annetulla lailla laiksi nro 30/98. Kyseinen säädös

1 — Alkuperäinen kieli: saksa.

2 — EYVL L 378, s. 1.

3 — Asia C-381/93, komissio v. Ranska, tuomio 5.10.1994 (Kok. 1994, s. I-5145, 13 kohta).

4 — Edellä alaviitteessä 3 mainittu asia komissio v. Ranska, tuomion 17 kohta.

5 — Gazetta Ufficiale di Repubblica Italiana, nro 52, 23.2.1963.

6 — Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana, nro 190, 14.8.1991.

7 — Gazzetta Ufficiale di Repubblica Italiana, nro 49, 28.2.1998.

koskee sekä Italiassa että muissa jäsenvaltioissa rekisteröityjä laivoja, jos ne liikennöivät italialaisten satamien välillä.

4. Asiaankuuluvan oikeudenkäyntiä edeltävän vaiheen jälkeen komissio nosti 1.8.2000 kanteen Italian tasavaltaa vastaan sen toteamiseksi, että Italian tasavalta ei ole noudattanut asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa säätelyn maksujen kantamisesta Genovan, Napolin ja Triesten satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista tai ovat matkalla näihin valtioihin, kun taas kansallisella alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta maksuja ei kanneta. Lisäksi komissio vaatii, että Italia velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

5. Italian tasavalta ei kiistä 20.10.2000 saapuneessa vastineessaan jäsenyysvelvoitteen noudattamatta jättämistä. Se on ilmoittanut, että italialaisen oikeuden tarpeellinen mukauttaminen toteutuu esityksessä laiksi vuoden 2001 talousarviosta, joka tulisi hyväksyä vielä vuonna 2000.

6. Tähän saakka Euroopan yhteisöjen tuomioistuimella ei ole tiedossaan mitään sellaisia seikkoja, joiden perusteella se voisi päätellä, että tämä lainmuutos olisi tapahtunut. Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan mahdollisella jäsenyysvelvoitteen rikkomisen poistamisella komission perustellussa lausunnossa asettaman määräajan jälkeen, joka tässä tapauksessa oli 14.2.1999, ei ole vaikutusta siihen, onko kanne perusteltu. Riidan kohde määräytyy komission perustellun lausunnon mukaisesti. Silloinkin kun lausunnossa mainittu jäsenyysvelvoitteiden noudattamatta jättäminen korjautuu EY:n perustamissopimuksen 226 artiklan 2 kohdan mukaisen määräajan kulumisen jälkeen, oikeussuojan tarve säilyy siltä osin kuin se muodostaa perustan jäsenvelvoitteiden noudattamatta jättämisen takia jäsenvaltiolle mahdollisesti muita jäsenvaltioita, yhteisöä tai yksityisiä kohtaan syntyvälle vastuulle. [8]

7. Italia ei riitauta moitetta jäsenvelvoitteiden noudattamatta jättämisestä. Siksi komission kanne on hyväksyttävä.

8. Komissio on sen lisäksi vaatinut, että Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan hävinneen osapuolen on vastattava oikeudenkäyntikuluista, jos sitä on vaadittu.

8 — Asia C-365/97, komissio v. Italia, tuomio 9.11.1999 (Kok. 1999, s. I-7773, 45 kohta); asia C-361/88, komissio v. Saksa, tuomio 30.5.1991 (Kok. 1991, s. I-2567, 31 kohta).

Ratkaisuehdotus

9. Näillä perusteilla ehdotan, että Euroopan yhteisöjen tuomioistuin päättää seuraavasti:

1. Todetaan, että Italian tasavalta on rikkonut asetuksen N:o 4055/86 1 artiklan mukaisia velvoitteitaan, koska se on pitänyt voimassa säätelyn maksujen kantamisesta Genovan, Napolin ja Triesten satamissa sellaisilta matkustajilta, jotka saapuvat muista jäsenvaltioista ja kolmansista valtioista tai ovat matkalla näihin valtioihin, kun taas kansallisella alueella sijaitsevien satamien välisestä kuljetuksesta maksuja ei kanneta.

2. Italian tasavalta velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.